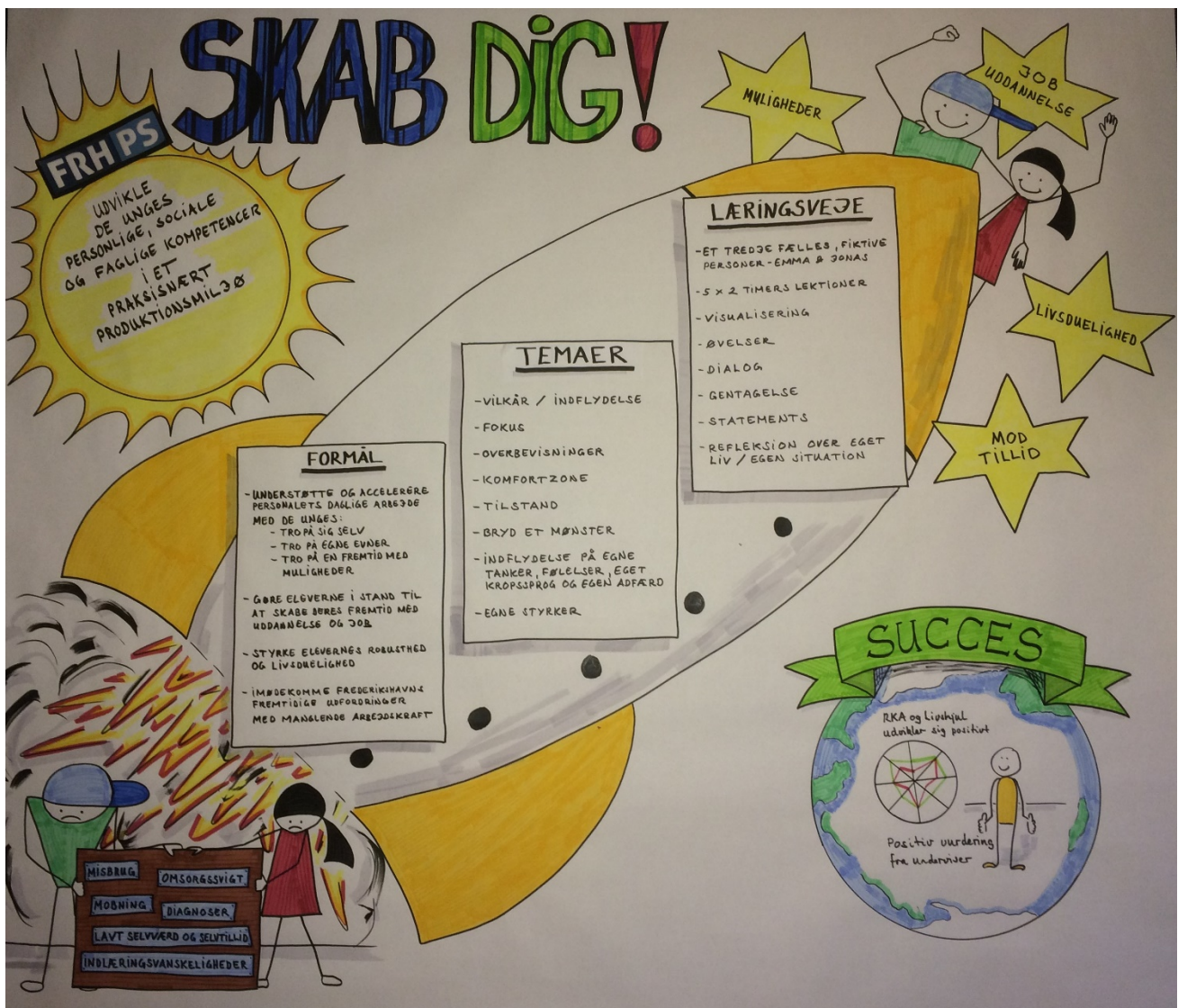


SKAB DIG!

Et forløb hos Frederikshavn Produktionskole, som skal understøtte og accelerere personalets daglige arbejde med at styrke de unges tro på sig selv, på egne evner og på en fremtid med muligheder. For i sidste ende at gøre eleverne i stand til at skabe en fremtid med uddannelse og job med øget selvværd og livsduelighed.



Baggrund: fra passivitet til medskaber!

Frederikshavn Produktionsskoles vision er blandt andet at udvikle de unges personlige, sociale og faglige kompetencer. Et praksisnært produktionsmiljø danner rammen for udviklingen af disse kompetencer; konkretiseret ved tekstil-, tømmer- og smedeværksted samt køkken, almen undervisning, servicehus og EGU.

De 50-60 elever kan have meget forskellige udfordringer; for nogle er det eftervirkninger af mobning, omsorgssvigt, misbrug, forskellige diagnoser, og indlæringsvanskeligheder. For andre er det sociale begivenheder der vælter dem, f.eks skilsmisse, valgt forkert ungdomsuddannelse, præstationsangst og ensomhed.

Personalets daglige virke skal altså imødekomme mange forskelligartede behov. Ens for eleverne er dog i langt de fleste tilfælde, at de føler sig magtesløse, har mistet troen på fremtiden og har fralagt sig ansvaret for egen udvikling og læring.

Dette forløb giver de unge en generel forståelse for mennesker og i særdeleshed en forståelse for, hvor stor indflydelse vi som mennesker har på egne tanker, følelser, kropssprog og adfærd og dermed kvaliteten af vores liv. De får i forløbet værktøjer, der kan hjælpe dem fra en passiv tilgang til livet til at være medskabere af den fremtid, de ønsker sig.

I et samfundsmæssigt perspektiv er det naturligvis yderst værdifuldt, at få produktionsskolens elever i job eller uddannelse, da de i mange tilfælde ellers bliver afhængige af offentlig forsørgelse. At ændre denne kurs i en tidlig alder og gøre gruppen selvforsørgende eller i mindre grad afhængig af offentlig forsørgelse, vil fremadrettet spare samfundet for mange ressourcer.

Nordjylland og i særdeleshed Frederikshavn Kommune vil i fremtiden komme til at mangle arbejdskraft. Jobskabelsen i forbindelse med havneudvidelserne i Skagen og Frederikshavn, tilgang af nye virksomheder samt en demografisk udvikling med færre i den arbejdsduelige alder, gør at der anslået kommer til at mangle i omegnen af 4.500 personer inden for få år. At få denne gruppe unge i beskæftigelse vil derfor også være til stor gavn for lokalsamfundet.

Kort beskrivelse af forløbet

Forløbet består af fem gange to timers lektioner med en ekstern coach. Lektionerne giver eleverne en forståelse af, hvordan vi som mennesker fungerer med følelser, tanker, krop og adfærd.

Eleverne bliver klogere på emner som:

- **Tilstande vi kan være i**
- **Hvordan opstår overbevisninger om os selv og verden**
- **Komfortzone og udvikling**
- **Indflydelse på egne tanker, følelser, kropssprog og adfærd**
- **Hvordan vi ændrer vaner, bryder uhensigtsmæssige mønstre og hæmmende overbevisninger**

Formen i undervisningen er en blanding af korte forklaringer af de centrale emner, dialog og øvelser.

Der er en uge mellem hver lektion og i tiden mellem lektionerne, arbejder underviseren videre med temaet fra forrige lektion, som en integreret del af værkstedsundervisningen. Det kan være som fælles dialog, som samtaler

mellem underviseren og den enkelte elev, som gentagelse af statements, som visualisering af temaerne, som arbejde med egen situation, egne refleksioner osv.

Når de 5 lektioner er gennemført, vil de elever, der ønsker det, kunne benytte sig af en pulje af coachingsessioner. Her kan eleven arbejde videre med deres personlige mål, så de hverken bliver stoppet af indre eller ydre faktorer og målene bliver håndterbare og opnåelige.

Derudover vil der være en fælles opfølgning to måneder efter sidste lektion, hvor vi taler om udbyttet, gentager hovedpointerne og samler op på aktuelle emner og udfordringer.

Gennem hele forløbet arbejder vi med to fiktive personer, statements, gentagelse, aktiv deltagelse og visualisering. Disse elementer er værdifulde pædagogiske værktøjer ift. målgruppen på produktionsskolen, som ofte har dårlige erfaringer med den 'traditionelle' skole.

Delmål

Ud over det overordnede mål om at understøtte og accelerere undervisernes daglige arbejde og gøre de unge mere robuste og livsduelige, har vi følgende delmål:

- **At skabe fællesskab.**
- **At eleverne åbner sig. I første omgang over for deres daglige underviser og med tiden forhåbentligt også over for de andre elever på værkstedet. Ofte har de unge en oplevelse af at være alene og ensomme, men ved at være åbne, opdager de, at mange andre har lignende oplevelser, baggrund og udfordringer.**
- **At løfte elevernes selvværd ved at fokusere på deres ressourcer. De skal bevidstgøres om egne styrker.**
- **At eleverne bliver bedre i stand til at tage i mod læring.**
- **At vække elevernes mod til at træde ud af komfortzonen, prøve noget nyt og derigennem udvikle sig.**
- **At gøre eleverne bevidste om, at de har stor indflydelse på deres fremtid, når de handler aktivt på deres ønsker.**
- **At eleverne sætter en mere positiv retning for deres tilværelse og bliver mere ansvarsbevidste ift. at blive selvhjulpne, således at samfundet i det lidt længere perspektiv sparer udgifter i form af diverse overførselsindkomster.**
- **At mindske fraværet og skabe mødestabilitet.**
- **At skabe større ansvarlighed og forståelse for vigtigheden af eget bidrag i et forpligtende fællesskab.**

Succeskriterier

For at vi kan betegne forløbet som en succes skal det evalueres både ud fra målbare resultater og ud fra underviserens vurdering af udbyttet.

Målbare resultater:

- Real Competence Afklaring (RKA) designet til forløbet 'Skab dig!' har flyttet sig i positiv retning. RKA er et værktøj, der i dag bliver anvendt på Frederikshavn Produktionsskole. Dette for at kunne vurdere, planlægge og evaluere de unges udvikling under opholdet på skolen. Der udviklet en særlig RKA til dette forløb.

- Scoren i livshjulet er blevet højere. Livshjulet er et værktøj, hvor eleven selv vurderer 8 livsområder ud fra tilfredshed. Områderne der vurderes er Job/uddannelse, helbred, økonomi, venner, familie, kæreste, fritid og selvtillid.

Vurdering af resultater:

- Underviseren udfylder et spørgeskema, som danner rammen om underviserens vurdering af forløbet og effekten på eleverne på en skala fra 1-10.

Budget

• Intern administration af forløbet samt undervisningsressourcer	=	50.000 kr.
• Undervisningsmateriale (personlig mappe, plakater, øvelser, skabeloner osv.)	=	31.500 kr.
• Videoer til repetition og intern formidling. 4 film af ca. 5 minutter (vil efterfølgende være tilgængelige for alle danske produktionsskoler)*	=	75.000 kr.
• Undervisning ved ekstern coach 15.000 kr. per værksted	=	105.000 kr.
• Pulje med 60 coachingsessioner	=	<u>37.500 kr.</u>

I alt = **299.000 kr.**

*Her er der tale om et overslag på prisen, da det er svært på forhånd at afgøre varigheden af de enkelte film.

Midlerne søges hjem gennem fonde, puljer og lokale virksomheder.

Samarbejdspartnere

1. Elholm Coaching

Anders Elholm Jeppesen har tidligere arbejdet med 8 elever på Frederikshavn Produktionsskole. Her var mange af temaerne identiske med dem, vi vil tage op i dette forløb. Det satte mange tanker i gang hos eleverne og dannede et værdifuldt grundlag for dialoger omkring emner som ansvar for egen læring og udvikling, valg og muligheder i livet samt at komme ud af en ubevidst offerrolle og blive en ansvarlig medskabere af eget liv.

Anders Elholm Jeppesen er internationalt certificeret coach hos International Coaching Federation med en ACC certificering. Anders kender skolens personale og virke særdeles godt, idet han i foråret 2015 kørte et forløb "Kerneverdier – Idégenerering – Værdigrundlag" med personalet omkring egne arbejdsmæssige kerneværdier, det fælles værdigrundlag og involvering i udviklingen af skolen gennem idegenerering.

Se mere om Elholm Coaching her:

www.elholm-coaching.dk

2. Tanke-streg og BLIK

Fotograf Julie Blicher Trojaborg og illustratør Mette Jeppesen har stor erfaring med at producere film til undervisningsbrug og har bl.a. produceret 35 små film til Gyldendals Fagportaler om alt fra Moses til det moderne gennembrud i dansk litteratur.

Tanke-streg og BLIK tilbyder i samarbejde formidlings- og informationsfilm, hvor de står for alle led i processen fra koncept til færdig film. Stilen er håndholdt, personlig og humoristisk med brug af 'live-drawing' og små rekvisitter. Se en smagsprøve her:

<https://www.youtube.com/watch?v=IBwoXsHKuZ0>

Forløbets faser

Første fase: Informations- og forberedelsesfasen

I denne fase skal underviserne og eleverne forberedes og tændes på det kommende forløb.

Underviserne informeres om forløbets formål, indhold og underviserens rolle og den enkelte elevs RKA 'Skab dig!' opdateres. Her får underviserne også en drejebog for forløbet samt et værkstedssæt med diverse materiale, der kan indgå i undervisningen mellem lektionerne.

Eleverne informeres om det praktiske i forløbet som tid, sted og indsats. Det forventede udbytte præsenteres samt de fiktive personer, de kommer til at møde i forløbet.

Anden fase: Undervisningsfasen

I denne fase bliver eleverne bevidstgjort om egen nuværende situation, hvilke ressourcer og styrker de har, hvad der bremser dem i deres udvikling og hvordan de kan komme et skridt videre. Fasen er todelt, idet en del af arbejdet sker i lektionerne og en del sker i den daglige undervisning på værkstederne. Lektionerne giver underviseren og eleverne en oplagt mulighed for at tage emner op, som ellers kan være svære at tage fat på. Eleverne vil hver især få deres egen mappe med nedenstående elementer samt plads til egne notater.

Personalet hos Produktionsskolen har i 2014 været igennem et kursusforløb hos True North (<http://www.truenorth.dk/>). Vi vil i dette forløb arbejde videre med de fire karaktertræk; optimisme, integritet, vedholdenhed og ejerskab, der er et centralt element i True Norths læringssystem.

Statements

Hver lektion har sin egen overskrift. Denne overskrift fungerer som et statement, der følger eleverne gennem hele ugen indtil næste lektion i forløbet. Formålet er at vække elevernes nysgerrighed, at give baggrund for dialog og fælles diskussioner af emnet og derigennem inspirere til selvrefleksion. Disse statements er samtidigt noget eleverne kan arbejde med visuelt i form af tegninger, covers til telefoner, plakater til undervisningslokalet og lignende.

Titlerne på lektionerne:

Første lektion: "Fremtiden er ikke lig med fortiden!"

Anden lektion: "Kan jeg selv gøre noget ved det?"

Tredje lektion: "Jeg skaber selv mit liv"

Fjerde lektion: "Jeg er min egen bedste ven"

Femte lektion: "Jeg har en drøm"

Emma og Jonas

Formålet med de to fiktive personer Emma og Jonas er dels at skabe et fælles tredje, som er udgangspunktet for den fælles dialog om emnerne og dels en konkretisering af emnerne via personer, som eleverne kan relatere til. Eleverne kan have svært ved at sætte ord på egne udfordringer og oplevelser. De fiktive personer udgør derfor et ufarligt udgangspunkt, der giver eleverne mulighed for at deltage aktivt, uden det bliver for personligt i fælles forum.

Vi følger Emma og Jonas, som oplever mange af de samme problematikker som eleverne. Eksempelvis mobning (pjækker fra skole, føler de er blevet svigtet af de voksne, ensomhed), omsorgssvigt (anbragt hos plejefamilie eller på institution, vold), misbrug (vokset op med forældre med misbrug, været 'den voksne' i familien og har nu selv et misbrug), personlige forhold (dårlige boligforhold og dårlig økonomi) og manglende selvværd (bidrager ikke til fællesskabet, ingen fremtidsplaner og har ikke lyst til noget). Emma og Jonas gennemgår en positiv udvikling, hvor de oplever, at de har mange styrker og ressourcer, som de hidtil ikke har været bevidste om og derfor kun har anvendt i mindre grad. Emma og Jonas oplever altså en progression, som eleverne ser udfolde sig og kan forholde sig til.

Temaer

Temaer såsom vilkår/indflydelse, fokus, offer/ansvar, overbevisninger, tilstand, komfortzone og udvikling gennemgås som korte indlæg og vil være tilgængelige i form af videoer. Temaerne konkretiseres og eksemplificeres gennem de fiktive personer. Emnerne har til formål at gøre eleverne bevidste om, hvor stor indflydelse de har på egne følelser, tanker, kropssprog og adfærd. Samtidigt gøres de bevidste om egne styrker og ressourcer og disse forstærkes og underbygges i forløbet.

Temaerne er tilgængelige både som tekst og som små videoer, så eleven og underviseren har mulighed for at repetere og gense temaerne i løbet af den følgende uge i undervisningen eller hvis eleverne vil se dem for sig selv på skolen eller hjemme. Mere om videoerne herunder.

Visualisering

Visualiseringen er et vigtigt element i undervisningen. Når temaerne forklares er det med mange illustrationer og der tegnes og skrives undervejs på tavlen. I arbejdet mellem lektionerne arbejdes der også visuelt med emnerne i form af arbejdet med elevens egen mappe, fælles plakater til værkstedet og de præfabrikerede videoer med temaerne nævnt ovenfor.

Øvelser

Øvelserne vil alle tage udgangspunkt i de gennemgåede temaer, vil kræve elevernes aktive deltagelse, tage udgangspunkt i deres egen situation (kun til dem selv – ikke til diskussion i plenum). Øvelserne giver eleverne tid til dels at reflektere over de fiktive personers liv, men endnu vigtigere også tid til at reflektere over deres eget liv og de udfordringer de står med, de styrker de indeholder og de muligheder fremtiden byder på.

Opfølgningsfasen

Fælles opfølgning:

To måneder efter sidste lektion tager vi en fælles opfølgning, hvor eleverne, underviseren og den eksterne coach er med. Emnerne for opfølgningen er udbyttet af forløbet, gentagelse af hovedpointerne og opsamling på aktuelle emner og udfordringer.

Eleverne har mulighed for at få individuel coaching:

Der er 3 grundantagelser i coaching¹, som gør metoden meget relevant for den enkelte elev:

- 1) Mennesket tilegner sig verden gennem fortolkninger. Disse fortolkninger er ikke statiske, men kan revideres, eksempelvis fra en negativ til en positiv fortolkning. Her ser man altså på, hvordan man som individ er kommet frem til sin fortolkning af verden og hvordan denne fortolkning kan ændres.
- 2) Individet formes og skabes gennem relationer og kontekster. En person kan derfor have meget forskelligartede fremtoninger afhængigt af konteksten. En bevidstgørelse af egen fremtoning både negativ og positiv, kan danne basis for personlig udvikling.
- 3) Forhandlings- eller samspilsantagelsen: vores måde at forstå verden på er i høj grad præget af den måde vi taler om os selv, andre og den verden vi lever i. Dette gør at individet har mulighed for at være medskabere af sin verden både gennem handlinger og den måde som personen taler om ting og med andre på. Dette åbner op for forandring og udvikling.

Eleven kan altså arbejde videre med deres personlige mål, så de hverken bliver stoppet af indre eller ydre faktorer og målene bliver håndterbare og opnåelige.

Evaluering af forløbet bestående af følgende tre elementer:

1. Gentagelse af RKA'en designet til at vurdere elevernes udbytte af forløbet. Dette er en fælles vurdering af elev og underviser.
2. Livshjulet udfyldes igen og der sammenlignes med livshjulet fra den første lektion, for at se om der er en forbedring at se i nogle af områderne. Dette er elevens egen vurdering.
3. Underviserens vurdering af forløbet gennem et spørgeskema.
 - I hvor høj grad har forløbet haft en positiv effekt på fællesskabet?
 - I hvor høj grad har eleverne åbnet sig mere op over for dig som underviser?
 - I hvor høj grad er elevernes selvværd blevet løftet?
 - I hvor høj grad er eleverne blevet bedre i stand til at tage i mod læring?
 - I hvor høj grad er eleverne blevet mere mulighedsorienteret i forhold til deres fremtid?
 - Tager eleverne i højere grad ansvar for deres egen fremtid?
 - I hvor høj grad har du indtryk af, at eleverne bedre forstår sig selv og andre menneskers reaktionsmønstre?

¹ "Tredje generations coaching", Reinhard Stelter, side 82

For eleverne kan der arbejdes videre på flere områder:

- De forskellige statements vil stadig være synlige på værkstederne og kan ved passende lejligheder gentages og anvendes som diskussionsemner i undervisningen.
- Der kan arbejdes videre med visualiseringen af de teoretiske emner, statements og egen situation.
- Der kan arbejdes videre med egen refleksion og mappen kan gennemses for læring og udvikling.
- Videoerne vil også være tilgængelige for repetition.

Udbredelse af erfaringer fra forløbet "Skab dig!"

Vi vil gerne dele vores erfaringer med andre aktører, der arbejder med samme målgruppe. Her tænker vi specifikt på VUC, 10. klassecentret og Ungdomsskolen.

Derudover får vi artikler i lokale aviser, uddannelsesbladet, PS-Nord og PSF.

Videoerne der bliver produceret til dette forløb, vil efterfølgende være tilgængelige for alle produktionsskoler i Danmark via portalen PSF.